

PREDAVANJE IN KOSILO ZA AKAMASOA ARGENTINA

Na Pristavi je zmeraj veselo, in nedelja 9. junija ni bila izjema. Nekaj tednov pred tem je že krožila reklama za srečanje z Gastonom Viggom in za prijateljsko kosilo v pomoč Akamasoa Argentina. Malgaška beseda »Akamasoa« nam je znana, pomeni »dobri prijatelj«, ampak do pred kratkim smo ob njej pomislili na Madagaskar, na Petra Opeko, na množične in dolge doživete maše, na smetišče in ljudi ki ga zapuščajo in gradijo svoje lastne domove in gradijo cele vasi, z lepimi, trdnimi, pravimi hišami in stavbami. Ampak, kaj pa je torej Akamasoa Argentina? Danes ob tej besedi lahko pomislimo tudi na našo ljubo Argentino in njene reveže, ter voljo za boljšo prihodnost za vse s skupnim delom.

Po lepi otroški maši smo bili vabljeni na predavanje, v katerem nam je Gastón Viggo povedal, kako že nekaj let dela z revnimi in se ukvarja s podhranjenostjo otrok starih do pet let, preko zadruga CONIN, katere predsednik je znani pediater Abel Albino. Čeprav je bil tam zadovoljen, je lani v Argentini osebno spoznal Petra Opeko, za čigar delo je že slišal, in Petrova pristnost in navdušenje sta ga očarala.

Kmalu za tem srečanjem je Gastón imel možnost potovati na Madagaskar in videti na lastne oči, kar je prej samo slišal o Akamasoi. Videl je hiše in vasi, videl je, kako ljudje hodi-jo v šolo ali v službo; videl je strašno revščino, lakoto, upanje, delo, kruto življenje, veselje, preprostost, dostojanstvo, videl je tudi nasilje, smrt in pogrebe. Peter mu je rekel: »Če boš pomagal, pomagaj do konca«, in tako je ta mladi ekonomist sklenil, da bo Akamasoa tako delovala tudi v Argentini. Vrednote kot delo, spoštovanje, vzgoja, poštenost, skupnost so bistvene. Vsi smo enako vredni, vsi imamo isto človeško dostojanstvo; materi-

alno bogastvo ali revščina nista merilo vrednosti oseb.

Med predavanjem nam je Gastón pokazal slike vasi, ki jo je Peter Opeka zgradil, skupaj s potrebnimi ljudmi, v eni najrevnejših držav na svetu in delil je z nami svoje občutke. Podal nam je veliko zanimivih podatkov: odkar je Peter Opeka odšel iz Argentine se je tukaj prebivalstvo podvojilo, revščina pa na žalost je danes kar desetkrat večja kot takrat. Potem nam je povedal o projektih in izzivih, ki ima sedaj Akamasoa v Argentini, ki že deluje v Tigre (veliki Buenos Aires), in v Lima, v provinci Buenos Aires, kjer večji del prebivalstva živi v revščini.

Kateri so načrti te ustanove? Najprej, naučiti ljudi delati, živeti kot skupnost, si medsebojno pomagati, se učiti. Nekatere mame znajo napisati le svoje ime, a priimka ne. Veliko jih ni končalo osnovne ali srednje šole, čeprav naj bi bilo v Argentini to obvezno. Sedaj imajo možnost končati osnovno izobraz-

bo. Zaenkrat se načrtuje gradnja skupnih prostorov, kjer bo velika kuhinja kjer bodo mame kuhale in prodajale kosila, bodo nove učilnice za otroke ali starejše, bodo tuši na razpolago za kogar jih bo potreboval. Projekt pa predvideva gradnjo naselja, več kot petdeset hiš, šolo, zdravstveni center.

Veliko prostovoljcev se je navdušilo s tem projektom. Slovenska mladina, in tudi starejši, smo bili vabljeni, da se pridružimo in pomagamo. Zaenkrat smo šli dvakrat v Lima in enkrat v Tigre. Med drugim smo sodelovali pri barvanju miz in stolov, pri pripravi greda, kjer se prideluje zelenjava, ki se potem uložijo ali predela in proda, prebarvali smo obstoječe prostore z veselimi barvami. Na vidnih prostorih in na veliko so napisane razne fraze v spodbudo in spomin: »Če ti ne boš delal, kdo bo delal namesto tebe?«, »Kar si začel, izpelji do konca«, »Oprosti, pozabi in nadaljuj«, »Si to kar delaš, ne to kar praviš da boš naredil«, »Delo, vzgoja in disciplina«. Veliko dobrega

smo lahko naredili, pomagali, se pogovarjali, se spoznali, peli in se smejali s tamkajšnjimi mamicami, ki so z nami delale. Neprecenljiv je zgled ki ga sedaj otroci vidijo pri svojih starših, da z lastnim delom in trudom lahko spremenijo svojo realnost in gradijo lastno prihodnost zase in za ljudi okoli sebe. Vsi smo se obogatili. Tam nam je prišlo na misel, da organiziramo predavanje o delovanju Akamasoa Argentina in kosilo v dobrodelen namen. Utrujeni a zadovoljni in polni upanja smo se zvečer vračali domov.

Po jedrnatem in poučnem predavanju je bilo na razpolago odlično prijateljsko kosilo. Prostovoljci so kar nekaj tednov pred tem vse organizirali, kupili sestavine, pa tudi pripravili, skuhali, pripravili mize, stregli (hvala mladim iz vseh domov) in tako so se gostje po predavanju lepo imeli ter so imeli možnost, da poklepetajo in preživijo prijetno popoldne v lepi družbi. Tudi zabavna in uspešna dražba tort, ki so jih darovali prav v ta namen, je bila pripravljena.

Nedelja je prišla h koncu in vrnili smo se v vsakdanje življenje obogateni in veseli po prijetnem dnevu. Hvaležni in veseli smo, ker se je toliko ljudi odzvalo na ta način pomoči drugim. Posebna zahvala Pristavskemu odboru, ki je sprejel predlog za organizacijo tega kosila in je omogočil tako lepo doživetje. Veliko ljudi je darovalo svoj čas in talente, drugi so darovali nekatere izmed sestavin za odlično kosilo, spet drugi so denarno podprli ta projekt. Poleg denarne pomoči smo prosili, naj se na predavanje prinese jedila, in ogromno smo jih dobili. Izkazalo se je, da nam ni vseeno za potrebne okoli nas.

Pristava

JUNIJ | Mesec spomina

Resnica prihaja na dan

Minil je še en mesec junij, mesec spomina. Minilo je že 74 let. To je zelo obsežno obdobje, res je, pa vendar z vrtoglavi vsakdanom današnjega življenja, kolektivni spomin zanemarja, kar je najbolj pomembno. Najbolj pomembni dogodki človeštva naj ne bi bili pozabljeni. Današnji človek ne pozabi na nešteto dogodkov, ki niti niso bili tako pomembni za njegovo življenje, kot so pristanek na luni, iznajdba robota ali ruska revolucija. Danes preveč pozornosti posvečamo informacijam, ki jih že naslednji dan pozabimo. Moderni človek živi nekje med aktualnim in minljivim. To je bistvo, postali smo minljivi, površinski in zanemarjeni. Počasi smo se navadili na vrtoglavo, čeprav udobno življenje, z boljšimi, bolj zanimivimi možnostmi, kot so udobje hišnih aparatov, modernih avtomobilov, potovanj, razkošnega okusa, tehnologije in mednarodne kuhinje. Vse bolj gledamo v prihodnost, na vse, kar prihaja in česar se veselimo, in pri tem zanemarjamo sedanost, in kar je slabše, pozabimo na našo preteklost.

Nimamo več časa za našo preteklost, kot da ne bi bila pomembna. Postali smo individualisti, hedonisti in sebičneži. Preteklost pa je, kljub vsemu, del nas. Mi smo tudi preteklost. Smo tisto, kar se je zgodilo 74 let nazaj, zato ne smemo pozabiti, kaj se nam je zgodilo kot družba. Spomin je ključnega pomena, da vemo kdo smo, saj

“Resnica prihaja na dan” Ivan Bukovec

je način, kako počastimo naš izvor. Zgodovina z veliko začetnico, ni nič drugega kot vsota naših posameznih zgodovin z malo začetnico. Živimo tako lagodno, da si težko predstavljamo, kaj vse so morali preživeti naši mladi mučeniki.

Vsi v Sloveniji vedo, kdo je Messi in zelo malo jih ve, zakaj so nastale vaške straže. Vsi vedo, kdaj bo prišel novi iPhone na trg in zelo

malo jih ve, zakaj so se mladi kmetje pridružili domobrancem. Vsi vedo, kdaj bo naslednje svetovno prvenstvo in zelo malo jih ve, kaj je Huda jama. Vsi vedo, kje so Trojane, kjer se dobi znane krofe, zelo malo pa jih ve, kje se nahaja katero izmed 600 brezen, ki se raztezajo po vsej slovenski zemlji.

Če se nam ne vrne spomin, ne bomo vedeli, kdo smo. Tisti dogodki izpred 74 let predstavljajo naše družinske zgodbe, z malo začetnico. Te zgodbe nas predstavljajo in nas gradijo kot osebe. Ta brezna so tudi del nas, ker tam še ležijo mladi, naši mladi, Slovenci. Imamo drage avtomobile, gremo na počitnice na Hrvaško, ampak ni denarja, da bi izkopali te kosti in jih položili na kraj počitka, ki si ga zasluži vsak človek.

To so mladi iz drugih časov, vendar isti mladi, kot naši mladi, bili so Slovenci, ki so imeli upe, sanje, bili so mladostni in živahni. Na tisoče pobitih mladih, na tisoče neverjetnih zgodb, na tisoče uničenih družin, na tisoče izgnancev, na tisoče preživelih, katerih življenje je bila kalvarija. Tisoč zgodb pred našo zgodbo, vendar smo vsi del iste Zgodovine. Vsi smo Slovenija. Čeprav se stremi k temu, da bi se jih pozabilo, čeprav so morali izginiti v odročnih krajih, na skrivnem, skoraj vedno ponoči, so del nas. Resnica mora priti na dan, minilo je preveč časa, ne moremo več prenašati te sramote.

JL/AC

OSVOBOJENO. IN PIKA.

V začetku maja se je vsa Evropa spominjala konca druge svetovne vojne. Zaradi sprememb, ki jih v zadnjem obdobju doživlja Evropa, ta obletnica, vsaj tako se je zdelo, spet nekoliko bolj stopa v ospredje. Mogoče tudi zaradi tega, ker vsi čutimo in vidimo, da se na stari celini nekaj dogaja, da se naš svet spreminja. Da mir in svoboda, ki ju je prineslo leto 1945 tistemu delu Evrope, ki je bilo na zahodni strani železne zaveze, vendarle nista tako samoumevna. Tudi vrednote in temelji, na katerih so evropski očetje gradili povojni svet, prestajajo preizkušnjo. Ne le zaradi tistih, ki prihajajo sem na čolnih ali preko drugih ilegalnih poti in k nam prinašajo drugačno kulturo, drugačen svet, kot ga je pri nas oblikovala judovsko krščanska tradicija, temveč tudi zaradi nas samih. Ker očitno hočemo zavreči prav te iste vrednote, neodtujljivo povezane s krščanstvom, ki so zgradile današnjo Evropo.

Tudi v Sloveniji smo se spominjali konca druge svetovne vojne. Tudi pri nas je bila obletnica še bolj prisotna kot pretekla leta. Vendar v ospredju ni bil poudarek na tisti svobodi, ki jo je po koncu vojne občutil zahodni svet. Svobodi, ki je vsakemu omogočala svobodo misli, besed, zasebne pobude in lastnine, svobodo gibanja. Svobodo, ki je omogočala razvoj, pluralnost in demokracijo. Pri nas se je letos, ravno nasprotno, še bolj razplamtelo poveličevanje mitov, ki jih je ustvarilo medvojno partizansko/komunistično vodstvo in takratna piarovska mašinerija, po vojni pa jih je utrdila komunistična oblast, ki je skupaj s tajno policijo obvladovala celoten družbeni (in v resnici v veliki meri tudi zasebni) prostor, in z njo tesno povezano mitološko zgodovinopisje. Ob prebiranju govorov, ki so jih imeli letošnji govorniki, spremljanju televizijskega programa ter dnevnega časopisja ob obeleževanju tega ali onega spomina iz časom med ali po vojni, se je zdelo, da smo se vrnili v čas popolnega (zapovedanega) enoumja. V čas, ko je bilo mogoče pojma človekove pravice in osebna svoboda najti zgolj v slovarju tujk. Ob takem pranju možganov, poseganju po besednjaku, za katerega se je še nedolgo tega zdelo, da je do kraja preživet, ob zavedanju vseh šesto, sedemsto morišč se zdi skoraj nemogoče, da se temu ne upremo. Da ne zahtevamo, da se s tem enkrat za vedno obračuna in konča. Zdi se, kot da bi bili na nek način zakleti. Kot da bi nam v vseh teh desetletjih »časa po svobodi« počasi odklapljali tisti del možganov, ki je povezan z logičnim sklepanjem, z razumom.

Naj to norost, ki se ji reče »skregano z zdravo pametjo«, ponazorim s čisto konkretnim primerom, ki sem ga opazovala prav od blizu in to prav tiste dni, ko smo se spominjali konca vojne. Na enem izmed družbenih omrežji sem zasledila objavo z mogočnim naslovom »Danes, pred 70-timi leti je bilo osvobojeno Novo mesto« (v resnici je minilo 72 let, na kar je kasneje opozoril eden od bolj pozornih bralcev).

Ker gre za moj rojstni kraj, je objava seveda pritegnila mojo pozornost. Šlo je za krajšo novico, s katero so hoteli spomniti na dogajanje v dolenski prestolnici na tisti dan, ko je bilo mesto osvobojeno, torej na 8. maj 1945. V objavi je bilo mogoče prebrati, da je bil tega dne glavni trg ob pol dveh popoldne popolnoma prazen. Nikjer nikogar, le meščani so skozi okna hiš, ki so v štirih letih vojne še ostala kolikor toliko cela, gledali, kaj se bo zgodilo. Ob pol dveh popoldne je torej preko mostu, pod katerim teče reka Krka, na belem konju na trg, kjer ni bilo nikogar, prijezdil partizan. Še vedno na konju se je ustavil pred mestno hišo, se razgledal in, ko je ugotovil, da Nemcev in domobrancev ni več v mestu, odjahal nazaj čez most na drugo stran reke. Vmes lahko preberemo, da so hoteli Nemci most pred odhodom razstreliti, a naj bi jih odvetnik dr. Ivanetič prepričal, da tega, v zameno za miren odhod iz mesta, ne storijo. V zadnjem delu novice nato še izvemo, da je čez kakšne pol ure, ko je partizan odjahal, je na istem belem konju v mesto, na glavni trg, ponosno prijezdil partizanski poveljnik, za njim je korakala kolona borcev, nekaj ur kasneje pa se jim je pridružila še mladinska brigada. S tem je bilo, kot pravi zapis, Novo mesto osvobojeno.

Ob tem, tako podrobnem popisu tistega dne, sem se moral/a nasmehniti in prsti so kar sami od sebe pod objavo napisali komentar, vprašanje pravzaprav, v katerem sem se spraševala, kako je bilo mesto osvobojeno, če pa Nemcev sploh ni bilo v mestu, ko so prišli partizani. Še več. Partizanov ni bilo niti blizu, dokler niso preverili, da v mestu res ni nikogar več. Šele potem so slavnostno, na belem konju, prikorakali na glavni trg. Na fotografiji, ki je bila priložena tej objavi, se je beli konj dobro videl, prav tako vojska zadaj. Le srečnih ljudi ni bilo nikjer. Pa na oknih tudi manjkajo kakšne zastave, čeprav v lokalnem časopisu, ki je izšel ob dvajseti obletnici konca vojne ter se obširno spominjal tega dogodka, piše, da so »okna oživila« zaradi zastav in da so se ljudje »z rožami v rokah in solzami v očeh zgrnili okoli partizanov«. Škoda le, da nisem pod vprašaj postavila še tisto domnevno načrtovano nemško razstrelitev mostu. Zelo namreč dvomim, da so Nemci 8. maja, ko je bil že podpisan ukaz o koncu vseh sovražnosti, načrtovali kaj takega. Ali kot je napisal kolega zgodovinar: »To o rušenju mostov so pravljice, ki so nam jih pripovedovali. Da bi tako poudarjali svoje zmage in napor pri 'osvoboditvi'.« Ni bilo treba čakati dolgo in že so se pojavili različni odzivi na moje retorično vprašanje. Marsikatero med njimi je bilo žaljivo, oglasili so se nekateri, češ, da z zapisom provociram, drugi so mi predlagali, da se naj raje ukvarjam z RKC, tretje je zmotil moj priimek, nekdo pa je zapisal: »Uradno je bilo na ta dan osvobojeno NM in pika«.

Da pri nas mnogi niso sposobni kulturne in argumentirane debate, sem spoznala že pred leti. Odsotnost dopuščene (ali bolj natančno

rečeno prepoved) soočanja različnih argumentov in različnih pogledov v preteklem totalitarnem sistemu je očitno nekaj, kar nas je močno zaznamovalo, se v nas zakoreninilo ter še danes narekuje vsak naš ne-pogovor. Vsak izziv, ki mogoče zahteva pretres lastnih argumentov ter postavi pod vprašaj lastno prepričanje, nemudoma izzove agresivno diskreditacijo. Prostor za soočanje različnih argumentov pač ni. Nič presenetljivega torej, da se še danes ne zmoremo na kulturnen, dostojen način pogovarjati o tako občutljivih temah, kot je med in povojna zgodovina. Kot je zapisal eden od komentatorjev – ta dan je bilo Novo mesto osvobojeno in pika.

In prav ta zapis me je pravzaprav še najbolj vznemiril. Ne, ker bi me kakorkoli prizadel ali mi kratil spanec ali kaj podobnega, temveč, ker je bil tako dokončen. Pisarja vsa moja vprašanja niti za hip niso vrgla iz tira, ga morda spodbudila h kritičnemu premisleku ali ponovnem razmisleku o (ne)logičnosti zapisanega. Težko je namreč dati status osvoboditelja nekomu, ki je, preden je prišel osvoboditi mesto, najprej preveril, če je to res prazno. In je šele, ko se je prepričal, da je res prazno, na belem konju prišel osvoboditi mesto. Pomislila sem, kako ta »in pika« pravzaprav kaže na poškodovanost našega ne le zgodovinskega spomina, temveč predvsem na popolno odpoved racionalnega, treznega premisleka, ko gre za teme, povezane z našo zgodovino. Še več. Ista odpoved se zgodi pri vseh temah in na vseh področjih, ki neposredno ali posredno pomagajo ohranjati oblast kontinuiteti. Kot da bi bile te teme izvzete iz vsakršne (samo)kritične presoje. Kot da bi se v nas ob omembi besed, kot so vojna, partizani, NOB, ali pa levica, desnica, sprožil Pavlov refleks. Samo da se pri nas ne sprostí slina, temveč se zgodi odpoved razuma in vsakršna odpoved logičnemu razumevanju časa in prostora (kar se zelo nazorno vidi prav ob obeleževanju različnih bitk, ki jih sploh ni bilo, ali pa pri govorjenju o gospodarski uspešnosti ob sočasnem več milijardnem zadolževanju). Ta fenomen je res nekaj neverjetnega, nerazumnega. Predstavljam si namreč lahko, da je komentator v vsakdanjem življenju, če le ne nanese pogovor na te in podobne teme, sicer lahko čisto pameten človek.

Leta 1945 je takratna Komunistična partija, torej oblast, rekla, da smo bili osvobojeni. In pika. Pavlov refleks deluje poponoma. Nič ne pomaga, da ljudem argumentirano, z montiranimi sodnimi procesi, povojnimi poboji, zaplembami premoženja, totalnim nadzorom nad posameznikom in družbo, ki se je izvajal vse do konca 80-tih let, dokazuješ, da po koncu vojne ni bilo osvoboditve. Ob vprašanju, kako so bili lahko z NOB postavljeni temelji samostojne slovenske države, ko pa so bili po vojni vsi slovenski državni atributi prepovedani ali močno omejeni, se nihče ne zmede. Kontinuiteta, borci so rekli, da so bili takrat postavljeni ti temelji, in pika. Prav tako nastane popolna (ne)razumna blokada ob spremljanju ravnanj sedanje oblasti (saj smo zgoraj že omenili, da razum odpove pri vsem, kar služi za ohranjanje oblasti kontinuitete, kajne), ki zelo transparentno kažejo na popolno zlorabo oblasti za lastne

privilegije in bonitete skupini, ki ji pripada. Ob last se dela norce iz ljudi, ti pa, kot pohlevni in ubogljivi kužki, tej isti oblasti vsakič znova dajejo glas na volitvah. Mlajša generacija bi rekla, da je naše ravnanje podobno ravnanju zombijev.

Da nekega dejstva, ki ga vemo, ga priznamo, ga celo morda povemo, nismo sposobni vključiti v celovito dojemanje in razumevanje časa, sem ugotavljala tudi ob besedah nekdanjega novinarja Janeza Čučka, ki jih je nedavno izrekel na TV SLO (saj veste, tistega novinarja, ki je nekoč napisal knjigo Sramota umira počasi ter pri tem mislil na slovensko skupnost v Argentini, ki še danes predstavlja vzgled domoljubja in zvestobe domovini. Včasih se v resnici sprašujem, če ga je bilo kdaj sram zaradi te knjige. Upam.). Ne vem, v kakšen kontekstu jih je povedal, saj sem ujela samo del, ki ga v nadaljevanju povzemam, vendar potrjuje vse do sedaj povedano. V tej izjavi je med drugim izpostavil, da je bilo v preteklem režimu vsakemu novinarju popolnoma jasno, o kom se ne sme poročati nič slabega. Da je bil Tito in vrh partije nedotakljiv za kritiko; da se je smelo kaj slabega morda povedati le o posameznikih, ki so pripadali skupini nižjih partijcev. Iz načina, kako je to povedal, je bilo mogoče dokaj otipljivo razbrati, da se je vsak novinar popolnoma zavedal, kaj bi se zgodilo, če bi to pravilo prelomil. Se pravi, gospod je prostodušno priznal preteklemu sistemu popolno obvladovanje misli in besed ljudi, pa vendar iz njegovih drugih pogovorov in zapisov lahko ugotovimo, da tega istega sistema ni sposoben kritično ovrednotiti. Še več, z neizprosno kritiko sedanjosti povzdiguje (totalitarno) preteklost. Enako metodo pravzaprav zasledimo pri vseh branilcih tem, ki kontinuiteto vzdržujejo na oblasti. Vse, kar se dogaja danes, je slabo. Pojma liberalizem in kapitalizem sta le dva od dražljajev, na katera mnogi reagirajo natančno tako, kot so jih v procesu 'učenja' (šolski, medijski, družbeni prostor) naučili. (Totalitarna) preteklost postane ideal, ki ga hočejo, v tej isti preteklosti zatirani, ponovno nazaj. Toda ne glede na to bi morali izjavo nekdanjega novinarja vrteti vedno znova in znova, še posebej takrat, ko na televiziji popolnoma nekritično vrtijo stare posnetke domnevnega uspeha in blaginje preteklega sistema. Njegova izjava namreč sporoča, čeprav tega namena verjetno sam ni imel, da ničemur iz tistega časa ni verjeti samo po sebi. Da je bilo vse ena sama velika manipulacija in laž.

Glede na vse povedano ni torej nič čudnega, da popolna nelogičnost, zapisana črno na belem, ne sproži nikakršnega kritičnega odziva pri bralcu. Ali gledalcu. Ali poslušalcu. Sedem desetletji sistematičnega sankcioniranega drugačnega pogleda na svet, kot ga je zagovarjala povojna totalitarna oblast (ali pa v samostojni državi kontinuiteta), je pač pustila posledice. Miselnega preloma, ki bi se moral zgoditi ob prehodu v demokratičen sistem, nismo doživeli. Pavlov refleks ostaja. Zaenkrat. In na nas je, ali bo tako ostalo tudi v prihodnje, ali pa bomo kaj naredili. Odgovornost je (tudi) naša.

Helena Jaklitsch ZAVEZA ŠT. 104

KRATKO JUNIJSKO RAZMIŠLJANJE

Večkrat sem razmišljal, kako je moglo priti do izvensodnih pobojev, ki so jih po koncu vojne izvršili nosilci komunistične revolucije - slovenski partizani, nad 12.000 slovenskimi protirevolucionarnimi vojaki – domobranci. Ti so bili ustanovljeni zadnjo tretjino časa vojne, a so se jim uspešno zoperstavili in jih potisnili v obmejne pokrajine Slovenije. Te vojake, ki so

se ob koncu vojne umaknili v Avstrijo zaradi Rdeče armade že na slovenskih tleh in pritiska partizanskih brigad iz juga, so tam razorožili Angleži - ne partizani, in so jih njim predali oz. prodali (Koroška?).

Pobili so tudi na tisoče in tisoče civilistov obeh spolov in vseh starosti, od dojenčkov do starcev.

Še težje je razumeti, zakaj sta s temi poboji povezani taka krutost in nečloveško divjanje.

Še manj pa, da so bili ti pokoli izvršeni v strogo zapovedani tajnosti (zakaj v tajnosti, če naj bi bila usmritev upravičena?) katere kršitev je bila kaznovana tudi s smrtno kaznijo.

Poleg vsega pa, pokoli nikoli niso bili priznani in nihče si ni upal prevzeti odgovornosti zanje. Še danes ne.

Kateri naj bi bili pravi vzroki za vse to početje? Pa sem nekje našel naslednjo misel, pripisujejo

jo A. Einsteinu, a nisem gotov če je res njegova:

*Strahopetci se maščujejo.
Hrabri odpuščajo.
Plemeniti pozabijo.*

... Vse mi je postalo jasno...

... in mi tudi potrdilo, kako daleč od stvarne resnice je epsko opevanje " junaških " partizanskih "bitk".

Franci Markež

OkrOgle OBLETNICE | Ignacij Knoblehar (1819 - 1858)

Leto 2019 je v Sloveniji “Knobleharjevo leto”, v spomin na 200-letnico rojstva dr. Ignacija Knobleharja, slovenskega duhovnika, misijonarja, apostolskega vikarja misijona v Sudanu, raziskovalca in prvega pionirja evropske civilizacije ob Belem Nilu.

Življenjepis dr. Knobleharja

Ignacij Knoblehar se je rodil 6. julija 1819 v Škocjanu pri Mokronogu kot prvi otrok očeta Ignacija in matere Uršule Štancar. Za njim so prišli na svet še štirje brati. Oče je imel mesarijo in gostilno, zato je Ignacija lahko poslal v šole. Ignacij je hodil v osnovno šolo najprej v Kostanjevico ob Krki, potem v Celje, končal pa jo je v Novem Mestu. Ko mu je bilo osemnajst let je spoznal škofa Baraga in se navdušil, da bi tudi sam postal misijonar.

V Ljubljani je končal dveletni študij modroslovja in leta 1839 zaprosil za sprejem v lju-bljansko bogoslovje. Leta 1841 je odšel v Rim, da bi se pripravil za misijonski poklic. Po dveh letih čakanja je bil sprejet v misijonski zavod Propaganda fide, kjer se je poleg teologije učil še naravoslovja, zdravilstva, risanja, zvezdoslovja in računstva.

9. marca 1845 je bil posvečen v duhovnika. Za misijonsko področje so mu določili novo-ustanovljeni srednjeafriški misijon v Sudanu.

Po osmih mesecih priprave in študija arabskega jezika v Libanonu je Ignacij odpotoval skupaj z drugimi misijonarji v Egipt in prispel do sudanskega Kartuma februarja leta 1848. Predstojnik misijona, apostolski provikar Rylo je kmalu zbolel in umrl, za svojega naslednika pa je izbral 29-letnega Knobleharja.

Ignacij je za prvo in glavno postojanko misijona izbral Kartum in od tam obiskoval še nepoznana področja na jugu Sudana. Z jadrnico je potoval po Belem Nilu in prišel kamor do tedaj še ni prispel noben Evropejec. Na potovanjih je spoznal nova plemena Afričanov in jih skušal pokristjaniti. V njihove jezike je Knoblehar prevajal molitve in glavne verske resnice.

Leta 1850 je Knoblehar potoval v Evropo, da bi dobil nove sodelavce za misijon in zbral denarno pomoč. Pridružil se mu je nekaj misijonarjev, med njimi tudi Slovenci, ki pa so zaradi nezdravega podnebja in mrzlice hitro umirali. Kupil je ladjo za plovbe po Nilu in jo imenoval Stella Matutina (Zgodnja danica).

Leta 1858 je zbolel tudi Knoblehar. Odpravil se je v Evropo na okrevanje, a je med potjo 13. aprila 1858 umrl v Neaplju, kjer je tudi pokopan.

Misijonar

Lambert Ehrlich v svoji knjigi Katoliška Cerkev posveča nekaj strani tudi Ignaciju Knobleharju. Slovenski biografski leksikon objavlja biografi-jo Knobleharja, ki jo je prav tako spisal Ehrlich. Tako piše o njegovem misijonskem delu:

“V letu 1846 je Propaganda začela nov misijon. Za zgornji Egipt, Nubijo, Sudan in Saha-ro so ustanovili nov vikariat, ki je obsegal več ozemlja kot je velika Evropa. Med prvimi petimi misijonarji, ki jih je Propaganda poslala na pot je, zaradi svojih nenehnih prošenj bil tudi takrat osemindvajsetletni Ignacij.

Božja previdnost pa mu je namenila samo 10 let!

24. junija 1847 so iz Aleksandrije misijonarji odpotovali in po sedemmesečnem potovanju prispeli v prestolnico Sudana, Kartum, ki je bilo seveda glavno trgovsko središče. Arabci so vozili na trge tisoče zamorcev, ki so jih lovili na roparskih pohodih in jih tam razprodajali. Misijonarji so kupovali suženjske otroke in jih vzgajali v svojih šolah.

Manj kot leto je minilo in že so zboleli trije. Apostolski vikar Casolani in Slovenec Vinko se vrneta v Evropo, jezuit p. Ryloo pa umre 17. junija 1848 v Kartumu. Knoblehar ostane sam

z Italijanom Pedemontejem. To mu ni vzelo poguma. 13. novembra 1849 se je odpravil na jug, da bi spoznal zamorska plemena. Kot prvi Evropejec se je 64 dni vozil po Belem Nilu in prišel do plemen Šiluk, Dinka, Nuerdi in Bari. Smilili so se mu kot nekoč Judje Kristusu.

Ti ljudje so živeli v največji bedi. Stanovali so v okroglih temnih kočah, ki so imele tako majhne luknje za vhod, da so se vanje morali plaziti. Niso poznali pravih družin. Žene so ku-povali ali zamenjevali za krave in zveze pros-to razdirali. Trpeli so zaradi lova na sužnje, ki so ga vodili Arabci in seveda živeli v tisočletni temi in nepopisni bedi. Sejali so samo eno vrsto žita in ob žetvi plesali, pili in jedli. Dva meseca po žetvi so veseljačenje zamenjale la-kota, ropanje in kraja.

Knoblehar je bistrega očesa v tem času spo-znal svoj pravi položaj. Pisal je v Rim za večjo podporo a tam so misijon želeli celo ukiniti! Osamljen v osrčju Afrike je pogumno sklenil sredstva dobiti po svoje, od kraljev in škofov, od vernih ljudi. Vrnil se je v Evropo. Leta 1850 je šel k mlademu cesarju Francu Jožefu. Ta mu je namenil visoko podporo 21.000 frankov in celo prevzel pokroviteljstvo nad novim misi-jonom ter dal ustanoviti avstrijski konzulat v Kartumu. Knoblehar pa je ustanovil misi-jonsko bratovščino, Marijino družbo za sre-dnjo Afriko, ki so jo škofje zelo priporočali. Ta bratovščina je še dolgo preživela Knobleharja. Najpomembneje pa je, da je navdušil pet mla-dih slovenskih duhovnikov, starih med 25 in 35 let, da so odšli z njim.

Pij IX. je takrat imenoval Knobleharja za apostolskega provikarja za Sudan in avgusta se je z mladimi možmi poln novega upanja vrnil v Afriko. V Aleksandriji je kupil »misi-jonsko ladjo« in po trimesečnem potovanju prispel v Kartum. Začel je uresničevati svoje velike načrte. Ustvaril je tri misijonska središ-ča, v Kartum za Sudan, Godokoro med Barci in Sveti Križ med Dinkami. Povsod je dal sezidati cerkev, misijonsko hišo in šolo. Stavbe je zidal lastnoročno s svojimi misijonarji. Gondoko-ra je od Kartuma oddaljena 1500 kilometrov in to razdaljo je Knoblehar prevozil šestkrat. Vsako potovanje pa je trajalo pet do šest me-secev. Ko je misijon napredoval je vabil novih in novih delavcev v Božji vinograd. Dobil je tako leta 53 sedem, 54 enega, 55 dva, 57 pa osem misijonarjev. Vse je osebno sprejel in jih pospremil do postaje. Med vsem delom pa je napisal še mali katekizem v barskem jeziku in priredil slovar.

Božja previdnost pa je dopustila, da so se nad misijon začele zgrinjati izredne in skoraj nepremagljive težave. Na vseh postojankah so kupili toliko zemlje, da bi se misijonarji lah-ko sami preživljali z obdelovanjem polja. Na žalost so jim pa ob času lakote domorodci vse pokradli in sproti ob zorenju kar iz polj zoba-li vse pridelke. To delo so morali opustiti. Še več, kradli so jim tudi hišne zaloge, posode in orodje. Misijonarji so pisali, da so jim mali ro-parji v šoli celo žeblje iz sten ruvali.

Najhujši udarci pa so zanj bili drugačne nara-ve. Dvakrat je hudo zbolel. Drug za drugim so mu začeli umirati mladi misijonarji. V treh letih je pokopal štiri Slovence. Od leta 1851 do 1857 jih je umrlo tako od 24 misijonarjev kar 17.

Raziskovalec

Dr. Marko Frelih je kustos Slovenskega etnografskega muzeja, kjer je ohranjenih oko-li 230 predmetov, ki je Ignacij Knoblehar pri-nesel iz Sudana.

Ob 190-letnici rojstva dr. Knobleharja, je dr. Frelih objavil “Črno sonce v beli glavi: Spomin na sudansko misijo v letih 1848 do 1858”, kjer tako opisuje Knobleharjevo raziskovalno delo:

Ko se je Knoblehar s prvega potovanja po Belem Nilu vrnil v Kartum, se je zavedal, da

za uresničitev velikega misijonskega načrta potrebuje velika finančna sredstva. V Evropo je odpotoval z jasnim ciljem: pridobiti dovolj denarja, novih sodelavcev in opreme.

Sredi avgusta 1850 je že stopal po ljublan-skih ulicah, oblečen »po turško«, v dolgi halji in s svilenim šalom povito glavo. Bil je prava atrakcija – tako kot njegova afriška zbirka, ki jo je rojakom razkazal v semenišču. Poleg pred-metov so bili razstavljeni tudi različni kamni, naravna barvila, rastline, preparirani ptiči in živi puščavski skakač.

Knoblehar je bil prvi raziskovalec, ki je zelo sistematično popisal značilnosti velike afriške reke. Dunajska akademija znanosti je bila zelo zainteresirana za njegove raziskave o Nilu. Pla-čala mu je nakup sodobnih merilnih naprav, vendar pod pogojem, da o rezultatih najprej poroča akademiji. Naučili so ga rokovati z vse-mi inštrumenti, ki jih je odnesel v Kartum. Pri meritvah je dejavno sodeloval duhovnik Mar-tin Dovjak iz Šentjerneja na Dolenjskem, ki je v Sudan prišel leta 1851. Meritve je redno op-ravljal do januarja 1854, ko je star 32 let umrl. Knobleharjeve in Dovjakove meritve so bile objavljene leta 1859.

Knoblehar je širšo javnost presenetil z odkritjem, da je treba izvire Nila iskati južno pod ekvatorjem, kjer naj bi se praviloma na-hajal tudi gorati masiv z imenom Mesečeve gore. Na zemljevidih je bilo omenjeno gorov-je narisano severno od ekvatorja oziroma na 7 ° zemljepisne širine, Knoblehar pa je jasno povedal, da tam ni nobenih gora in da je treba izvir Nila iskati južneje. Razvile so se živahne diskusije in Knoblehar je postal prava medij-ska zvezda.

Med Ljubljano, Dunajem in Berlinom se je navdušeno govorilo o afriški avanturi sloven-skega misijonarja. Izjemen raziskovalni podvig je obeležil angleški časopis Times, ki mu je sle-dila ugledna poljudnoznanstvena revija The Athenaeum. O vsem skupaj so podrobno raz-pravljali še v Kraljevem geografskem društvu v Londonu in med geografi v Parizu. S poročili, ki so jih Knoblehar in njegovi sodelavci pošil-jali v Evropo, se je razvnela razprava o izviri-h Nila. Angleži so se načrtno lotili raziskav in pet let po Knobleharjevi smrti sta John Hanning Speke in James Grant rešila zapleteno uganko skrivnostne reke. Z južne strani sta februarja 1863 prispela v Gondokoro, kjer so ju čakali drugi raziskovalci, ki so tja pripluli s severa.

Za Knobleharjevo popularnost je v 19. sto-letju še najbolj poskrbel ameriški pesnik in potopisec Bayard Taylor. Ko je bil leta 1851 v Kartumu, je večkrat obiskal Knobleharja, saj je

“
 Ko mu je bilo osemnajst let
 je spoznal škofa Baraga in
 se navdušil, da bi tudi sam
 postal misijonar.
 ”

pri njem dobil veliko koristnih informacij o de-želi. Misijonarja je opisal z naslednjimi bese-dami: »Mož je temeljito izobražen, govori več jezikov in ima mnogo znanja; zato bodo nje-gova prihodnja raziskovanja še veliko vredna. Ko sem se mudil v Kartumu, sem ga večkrat obiskal; od njega sem veliko zvedel o deželah in prebivalcih Sudana. [...] Bilo mi je žal, da se bom moral ločiti od provikarja Knoblehar-ja in njegovih sobratov. Ti požrtvovalni ljudje so si prostovoljno izbrali življenje – če se sme imenovati življenje, kar je le malo boljše kakor smrt – v daljnem osrčju Afrike, da med njeni-mi poganskimi prebivalci širijo vero. Upam, da bodo doživeli uresničenje svojih ciljev. To so možje najlepšega značaja in najplemenitejših namenov. Abuna Suleyman, kakor Knoblehar-ja splošno imenujejo, je znan daleč naokrog in v vsem Sudanu visoko cenjen ...«

Ali ste vedeli?

- Da je Ignacij Knoblehar v letih, ko je v Rimu čakal, da ga sprejmejo v Propagando fide mnogokrat stradal? Tako je pisal prijatelju: “Večkrat se mi je primerilo, da po cel teden, tudi po štirinajst dni nisem nič gorkega zau-žil in sem se hranil samo s kruhom in vinom. Vendar sem mnogo bolj čvrst, kakor sem bil na Kranjskem. Domotožja občutim zelo malo; kadar se zmislim na svojo drago domovino, postanem vesel in grem z novim pogumom na delo.”
- Da je Knoblehar bil poliglot? Govoril je šestnajst jezikov!
- Da je bil Knoblehar odločno proti trgovanju z ljudmi in se je temu uprl? Kupil je mnogo sužnjev, jih prekrstil in posedel v šolske klo-pi. Ščitil jih je pred trgovci s sužnji; s tem si je nedvomno zagotovil naklonjenost tamkaj-šnjih ljudi.
- Da je Knoblehar sestavil slovar jezika bari z osnovnimi frazami? V barijski jezik je preve-del tudi krščanske nauke, predvsem zgodbe iz katekizma.
- Da so domačini Knobleharja imenovali “Abu-na Soliman”, kar pomeni: Naš oče Salomon?
- Da je bil Knoblehar prvi Evropejec, ki se je podal tako daleč po Nilu? Pred njim teh krajev ni videl še nihče.
- Da je Knoblehar prvi podal novico, da Nil izvira iz jezera? Knobleharjevi dnevni zapiski so služili kot vodnik kasnejšim raziskovalcem in misijonarjem. Vsebovali so opise poti z ge-ografskimi, etnografskimi in meteorološkimi podatki.
- Da je v času, ko je v Evropi prevladovala mi-sel superiornosti bele rase nad vsem svetom, Knoblehar mislil drugače? Menil je, da bi vsak primitivni afrikanec lahko postal inteligenten, če bi ga postavili v drugo okolje. In to je sku-šal dokazati, ko je nekaj domačinov pripeljal v Evropo. Knoblehar je pisal o etnografiji pred-no se je ta kot veda sploh pojavila.
- Da je Knoblehar v Evropo odnesel številne predmete in postavil eno prvih etnografskih zbirk na svetu v Sloveniji?
- Da je bil Knoblehar pri znanstvenih krogih širom po svetu izjemno cenjen, zlasti zaradi obširnega in natančnega opusa proučevanja hidroloških in meteoroloških razmer na po-dročju Belega Nila?
- Da je Knobleharja omenil Jules Verne v ro-manu “Pet tednov v balonu”? Prizor se dogaja v Londonu, v elitnem popotniškem klubu The Traveller’s Club v Pall Mallu, kjer je potekala zdravica v čast najslovitejšim raziskovalcem Afrike. Napili so tudi v spomin Knobleharja.
- Da v času Knobleharja še ni bilo prave po-moči proti mrzlici, ker kinina še niso poznali?
- Da je Pošta Slovenije letos izdala posebno znamko Knobleharja, v zbirki “Znamenitih osebnosti”?

Pripravil Jože Jan

V MESECU DNI KAR ŠTIRJE SLOVENSKI UMETNIKI V BUENOS AIRESU

Pisali smo že o Dragu Jančarju in Branetu Mozetiču, tokrat pa smo imeli priložnost spoznati še enega literata tako kot likovno umetnico.

SLIKARKA MAJDA SKRINAR
V sredo, 19. junija, je bila v prostorih univerze UCEMA v centru Buenos Airesa otvoritev razstave slovenske slikarke, Koprčanke Majde Skrinar. Razstava z naslovom »El Mediterráneo, costas marinas«, pri kateri je sodelovalo Veleposlaništvo Republike Slovenije, je v okviru ciklusa »CICLO DE ARTE 2019«. Do 30. junija si lahko tako ogledate nekaj več kot 20 del iz zadnjega opusa slovenske umetnice.

Uvodoma je slikarko in njeno delo predstavil Toni Marin, Slovenec in prorektor Uceme. Besedo je nato dal gospe Adriani Omahna, ki je bila skupaj z možem Armandom kustosinja te razstave. Omahna je spregovorila nekaj besed o delu slikarke, sledile so besede veleposlanice Jadranke Šturm Kocjan, ki se je ob tej priložnosti in ob zaključku svojega mandata najlepše zahvalila Ucemi za sodelovanje in podporo pri izvedbi več kulturnih projektov v tej ugledni ustanovi.

Spregovorila je, v slovenščini, tudi slikarka Skrinar, ki je izrazila zadovoljstvo, da je v Buenos Airesu, in se zahvalila za številno udeležbo. Njene besede je prevajala že uveljavljena prevajalka Florencia Ferre.

Na koncu je g. Marin izročil slikarki diplomu univerze, ge. veleposlanici pa ob zaključku mandata knjigo izjemnih fotografij Teatra Cólón.

Otvoritev se je zaključil literarni nastop Gašperja Maleja, pesnika, prevajalca in urednika iz Kopra, ki se prav te dni udeležuje Mednarodnega festivala poezije v Buenos Airesu. V izvirniku, tj. v slovenščini, je prebral dve svoji pesmi, v prevodu, tj. v kastiljščini, pa še Florencia Ferre.

Majda Skrinar je arhitektka in za diplomsko nalogo je bila nagrajena s Plečnikovo nagrado. Leta 1993 je končala še dodaten študij, in sicer slikarstvo, obiskovala je tudi portugalsko univerzo v Coimabri in prejela štipendijo za izpopolnjevanje v New Yorku in Berlinu. Od leta 1999 je zaposlena v Piranu pri obnovi mesta.

Kot običajno na »vernissage« je sledil pogovor med navzočimi, zakuska in kozarec.

PESNIK GAŠPER MALEJ
V okviru Mednarodnega festivala poezije v Buenos Airesu je bil med pesniki iz več držav navzoč tudi Slovenec Gašper Malej. Ob tej priložnosti je 15. junija revija *Ń* v 820. številki objavila pesmi štirih avtorjev, med njimi eno njegovo.

V četrtek, 20. junija, tu v Argentini dela prost dan zaradi državnega praznika, je potekala otvoritev festivala v lepi dvorani Argentina v kulturnem centru Kirchner. Na dogodku so bili prisotni vsi pesniki in po uvodnem govoru direktorice festivala in predsednice društva pisateljic in pisateljev Argentine (SEA), nam že poznane Graciele Araoz, so sledila branja del pesnic iz Argentine, Španije (Katalonije) in Kitajske ter dva glasbena nastopa.

Zelo lep govor je imela gospa Araoz, omenila je tudi prisotne osebnosti in se zahvalila za

podporo raznih društev po svetu, med njimi slovenske Javne agencije za knjigo. Večer sta popestrila zelo kvaliteten raper (kdor izva-ja rap) Under MC in pa gospel zbor Minadar Gospel Choir.

Med navzočimi je bila tudi slovenska veleposlanica Jadranka Šturm Kocjan in – ni bil Gašper edini Slovenec med pesniki – tudi, sicer kot Italijanka, Benečanka Antonella Bukovaz, s katero smo izmenjali nekaj besed v slovenščini.

Koprčan Gašper Malej piše poezijo, kratko prozo, literarne in gledališke kritike, dramati-ko in odrske adaptacije ter prevaja, v glavnem italijansko književnost. Je član Društva slovenskih književnih prevajalcev in uredniškega odbora Revije 2000.

Branje njegovih del je potekalo v soboto, 22. junija, v dvorani Federal omenjenega kulturnega centra. Malej je najprej v slovenščini prebral šest svojih pesmi, zadnjo posvečeno leta 2013 umrli babici, nato pa so bili prebrani še prevodi v španščino, delo Barbare Pregelj v sodelovanju s Gemmo Alonso Santiago. Njegov nastop, ki je požel velik aplavz, sta si ogledali tudi veleposlanica Jadranka Šturm Kocjan in slikarka Majda Skrinar. Sledilo je doživeto branje Antonelle Bukovaz ob sliki in zvoku.

Tjaša Lorbek / Rok Fink

KOLEDAR

7. julija ob 12.30

Domače koline v Hladnikovem domu

13. julija

Mladinsko srečanje

13. julija ob 15:00

Redni pouk SSTRMB

21. julija

Prijateljski asado v San Justu

26. julija do 28. julija

Duhovne vaje za može in žene

4. avgusta

Mladinski dan v San Martinu

10. avgusta

Festival folklorne skupine MLADIKA

OBVESTILO

Naročnino tiskanega časopisa za leto 2019 lahko poravnate pri odbornikih ZS ali krajevnih domov, ali pa z nakazilom na naš bančni račun.

Svobodna Slovenija je brezplačno dosegljiva na spletnem naslovu www.svobodnaslovenija.com.ar

Uredniki Svobodne Slovenije

” ZA RAZMISLEK IN NASMEH ”

“En dober pregovor na dan, prežene slabo voljo stran”

ZADRUGA - SODELOVANJE

Vsako prvo soboto v mesecu juliju se praznuje “Svetovni dan združništva”. Prvo zadrugo na svetu so leta 1761 ustanovile škotske predilke v vasi Fenwick.

Zadruga je samostojno združenje oseb, ki so se prostovoljno združile z namenom uresničevanja skupnih gospodarskih, socialnih in kulturnih potreb na podlagi podjetja, ki jim je skupno in ga demokratično upravljajo.

Zadruge temeljijo na vrednotah sodelovanja, demokratičnosti, samoodgovornosti, samouprave, enakosti, pravičnosti in solidarnosti. Zadrugni člani - v skladu z izročilom prvih ustanoviteljev - verjamejo v etične vrednote poštenosti, odprtosti, družbene odgovornosti in skrbi za druge.

V Argentini je skoraj 17.000 zadrug, ki imajo 265.000 zaposlenih in okoli 10 milijonov članov.

V Sloveniji je 452 zadrug, ki imajo 2.559 zaposlenih in 13.550 članov.

Tudi o sodelovanju je mnogo citatov in pregovorov:

- Če bi vsak pometel pred svojim pragom, kako čisto bi bilo mesto! (Ruski pregovor)
- Ni težave, ki je ne bi mogli rešiti skupaj. Malo pa je težav, ki lahko rešimo sami. (Lyndon Johnson, ameriški politik)
- Govori malo, sodeluj veliko. (Avot, knjiga Talmuda)
- Če gredo ljudje skupaj čez reko, jih tudi krokodili ne požro. (Malgaški pregovor)
- Pravični predpisi ne zadoščajo za ohranjanje miru in sodelovanja med ljudmi, če pod njimi ni korenine ljubezni. (sv. Tomaž Akvinski, cerkveni učitelj)

- Svet je poln voljnih ljudi: nekateri so voljni sodelovati, drugi so jim voljni prepustiti delo. (Robert Frost, ameriški pesnik in dramatik)
- Kar skupaj leži, skupaj drži. (Slovenski pregovor)
- Velika odkritja vedno vključujejo sodelovanje mnogih možganov. (Alexander Graham Bell, ameriški znanstvenik, inženir in izumitelj)
- Nikoli nisem prejel priznanj zase. Zame so priznanja vedno bila za sodelavce. (Rene Favaloro, argentinski zdravnik in kirurg)
- Dva psa lahko ubijeta leva. (Judovski pregovor)
- Priti skupaj je začetek. Ostati skupaj je napredek. Sodelovati med vsemi je uspeh. (Henry Ford, ameriški industrialec)
- Ena roka umije drugo roko, obe pa umijeta obraz. (Ljudski pregovor)

Izbral Jože Jan

Fábrica de tubos y envases de cartón

PREMIUM LEATHER SHOES

SUPERMAYORISTA DE OFERTAS

LABORATORIOS CKC ARGENTINA S.A.

CONSULTORES ASOCIADOS

ABERTURAS

SVOBODNO SLOVENIJO SOFINANCIRA URAD VLADE RS ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU.

SVOBODNA SLOVENIJA | Glasilo Slovencev v Argentini

Ustanovitelj Miloš Stare

Lastnik društvo Zedinjena Slovenija

Predsednik Jure Komar

Uredniški odbor

Mariana Poznič, Cecilija Urbančič, Lucijana Hribar,

Sonja Tomazin, Jože Jan, Jože Lenarčič, Miloš Mavrič,

Marko Vombergar in Tomaž Žužek.

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires - Argentina

email svobodna.ba@gmail.com

www.svobodnaslovenija.com.ar